

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2008. gada 17. jūlijā*

Lieta C-94/07

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Arbeitsgericht Bonn* (Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2004. gada 4. novembrī un kas Tiesā reģistrēts 2007. gada 20. februārī, tiesvedībā

Andrea Raccanelli

pret

Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften eV.

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ticano [*A. Tizzano*], tiesneši E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*] un E. Levits (referents),

* Tiesvedības valoda — vācu.

ģenerāladvokāts M. Pojarešs Maduru [*M. Poiares Maduro*],
sekretāre K. Štranca-Slavičeka [*K. Sztranc-Sławiczek*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2008. gada 10. aprīļa tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften eV* vārdā — A. Šilchens [*A. Schülzchen*], *Rechtsanwalt*,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — F. Kreišics [*V. Kreuschitz*] un Ž. Rozē [*G. Rozet*], pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklaušīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

¹ Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt EKL 39. pantu un Padomes 1968. gada 15. oktobra Regulas (EEK) Nr. 1612/68 par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Kopienā (OV L 257, 2. lpp.) 7. pantu.

- 2 Šis lūgums tika iesniegts saistībā ar tiesvedību starp Rakanelli [*Raccanelli*] un *Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften eV* (turpmāk tekstā — “MPG”) par darba attiecībām, ko viņš esot nodibinājis ar Maksa Planka [*Max-Planck*] radioastronomijas institūtu Bonnā (turpmāk tekstā — “MPI”), kas ir organizācija, kura ietilpst MPG.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

- 3 Regulas Nr. 1612/68 1. pantā, kas ietilpst tās I sadaļā, kuras nosaukums ir “Tiesības uz darbu”, noteikts:

“1. Jebkuram dalībvalsts pilsonim neatkarīgi no viņa dzīvesvietas ir tiesības pieņemt un strādāt algotu darbu citā dalībvalstī saskaņā ar normatīviem un administratīviem aktiem, kas reglamentē minētās valsts pilsoņu nodarbinātību.

2. Viņam ir tādas pašas tiesības pieņemt citā dalībvalstī pieejamu darbu, kā šis dalībvalsts pilsoņiem.”

- 4 Regulas Nr. 1612/68 7. pants, kas ietilpst tās II sadaļā, kuras nosaukums ir “Nodarbinātība un vienlīdzīga attieksme”, formulēts šādi:

“1. Darbaņēmējam, kas ir dalībvalsts pilsonis, citā dalībvalstī pilsonības dēļ nedrīkst piemērot citādus darba un nodarbinātības nosacījumus kā minētās valsts darbaņēmējiem, īpaši attiecībā uz atalgojumu, atlaišanu un bezdarba gadījumā — atjaunošanu darbā vai atkārtotu pieņemšanu darbā.

2. Šāds darbaņēmējs bauda tādas pašas sociālās un nodokļu priekšrocības kā attiecīgās valsts darbaņēmēji.

[..]

4. Jebkura koplīguma, individuāla līguma vai jebkura cita kolektīva regulējuma klauzula par tiesībām uz darbu, nodarbinātību, atalgojumu un citiem darba vai atlaišanas nosacījumiem nav spēkā tiktāl, ciktāl tā izvirza vai pieļauj diskriminējošus nosacījumus attiecībā uz darbaņēmējiem, kas ir citu dalībvalstu pilsoņi.”

Valsts tiesiskais regulējums

- 5 No valsts tiesiskā regulējuma izriet, ka ar “BAT/2 darba līgumu” vai “BAT IIa pusslodzi” saprot līgumu, kas noslēgts, pamatojoties uz Federācijas darbinieku darba koplīguma (BAT) darba samaksas skalas IIa pakāpi, kāda tā bija spēkā lietas notikumu laikā, attiecībā uz darba laiku, kas atbilst 50 % no pilna darba laika.

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

- 6 *MPG* ir izveidota saskaņā ar Vācijas privāttiesībām kā sabiedriskā labuma organizācija. Tā Vācijā un citās Eiropas valstīs pārvalda virkni zinātniskās pētniecības institūtu.
- 7 Šie pētniecības institūti, kuri tiek saukti par Maksa Planka institūtiem, sabiedrības interesēs veic fundamentālus pētījumus dabas zinātņu, bioloģijas, humanitāro zinātņu un sociālo zinātņu jomā.
- 8 *MPG* jaunos pētniekus atbalsta divos veidos, kuru ietvaros viņi var tostarp izstrādāt savu disertāciju, proti, stipendijas līguma un darba līguma veidā.
- 9 Šie divi doktorantu atbalstīšanas veidi pamatā atšķiras ar to, ka:
- stipendijas saņēmējam nav nekādu pienākumu strādāt par labu attiecīgajam institūtam, bet viņš savu laiku var pilnībā veltīt ar savu disertāciju saistītiem darbiem, savukārt
  - *BAT* IIa pusslodzes līguma noslēdzējam ir pienākums veikt darbu institūtā, kas to nodarbina, un viņš var izmantot tā infrastruktūru savai disertācijai tikai ārpus sava darba laika.
- 10 Turklāt abi līgumu veidi atšķiras arī ar līgumslēdzēju nodokļu saistībām un to dalību sociālā nodrošinājuma sistēmā.

- 11 Stipendijas saņēmēji ir atbrīvoti no ienākuma nodokļa maksāšanas un nav apdrošināti sociālā nodrošinājuma sistēmā. Savukārt pētniekiem, kuri ir noslēguši *BAT* IIa pusslodzes līgumu, šis nodoklis ir jāmaksā un jāveic viņu darbam atbilstošas sociālā nodrošinājuma iemaksas.
- 12 Laikā no 2000. gada 7. februāra līdz 2003. gada 31. jūlijam Rakanelli, kas ir Itālijas pilsonis, darbojās *MPI*, rakstot savu doktora disertāciju. Viņa darbība pamatojās uz *MPI* 2000. gada 7. februāra vēstuli, ko viņš pats bija parakstījis.
- 13 Ar šo vēstuli *MPI* viņam piešķīra ikmēneša stipendiju no 2000. gada 7. februāra līdz 2002. gada 6. februārim, lai viņš Vācijā un ārvalstīs varētu sagatavot doktora disertāciju par tēmu “Bolometriskās kameras izstrādāšana viļņu garumiem zem 300 μm”.
- 14 Šī vēstule ir formulēta šādi:

“Mācību stipendijas pieņemšana Jums uzliek pienākumu Jūsu laiku pilnībā veltīt stipendijas mērķim. Citas darbības veikšanai jāsaņem iepriekšēja institūta vadības atļauja.

Stipendija tiek izmaksāta, lai Jums nodrošinātu iztikas līdzekļus, nevis kā atlīdzība par Jūsu zinātnisko darbību.

Šīs stipendijas pieņemšana Jums neuzliek nekādu pienākumu veikt algotu darbu par labu *Max-Planck-Gesellschaft*. Šī iemesla dēļ stipendija saskaņā ar Likuma par ienākuma nodokli [*Einkommensteuergesetz*] 3. panta 44. punktu ir atbrīvota no ienākuma nodokļa un saskaņā ar Rikojuma par algas nodokļa piemērošanu [*Lohnsteuerdurchfü-*

hrungsverordnung] 6. panta 22. punktu atbrīvota no algas nodokļa un tādējādi arī no sociālā nodrošinājuma iemaksām.”

- 15 Ar 2001. gada 29. novembra papildvienošanas pie “doktoranta līguma” tas tika pagarināts līdz 2002. gada 6. augustam, pēc tam līdz 2003. gada 6. maijam. 2003. gada 19. maijā puses noslēdza vienošanos attiecībā uz laika posmu no 2003. gada 7. maija līdz 31. jūlijam, kas formulēta šādi:

“Rakanelli laika posmā no 2003. gada 7. maija līdz 31. jūlijam mūsu institūtā tiks uzņemts kā viesis. Institūts viņa rīcībā nodod apriktu darba vietu un viņam palīdz ar savu līdzstrādnieku starpniecību.

Pārējais aprikojums ir viņa rīcībā atbilstoši institūta reglamentam un tā īstenošanas noteikumiem; viņš apņemas ievērot šos noteikumus.

Uzturēšanās viesu statusā nerada nekādas attiecības un arī nerada pamatu nekāda atlīdzinājuma samaksai.

[..]”

- 16 Rakanelli *Arbeitsgericht Bonn* (Bonnas Darba lietu tiesa) iesniedza prasību atzīt, ka starp viņu un *MPG* laikā no 2000. gada 7. februāra līdz 2003. gada 31. jūlijampastāvēja darba attiecības.
- 17 Rakanelli apgalvo, ka šajā laikā attieksme pret viņu bija tāda pati kā pret vācu doktorantiem, kuri bija noslēguši *BAT* IIa pusslodzes darba līgumu un ar kuriem vienīgajiem, pēc viņa vārdiem, tika slēgti šādi līgumi, kas ietvēra tostarp dalību sociālā nodrošinājuma sistēmā.

18 *MPG* noraida šos apgalvojumus.

19 Nelemdama par šajā laika posmā starp pusēm pastāvējušo līgumisko attiecību faktoloģisko aspektu, iesniedzējtiesa pamatojas uz principu, ka Rakanelli personiskās atkarības pakāpe no *MPI* nav pietiekama, lai atzītu, ka starp viņiem ir pastāvējušas darba attiecības.

20 Šī tiesa uzdod jautājumu, vai *MPG*, ņemot vērā, ka tā ir izveidota kā privāttiesību organizācija, ir saistošs nediskriminācijas princips tāpat kā tad, ja runa būtu par publisko tiesību organizāciju.

21 Šādos apstākļos *Arbeitsgericht Bonn* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai prasītājs Kopienu darba ņēmēja jēdziena nozīmē ir uzskatāms par darba ņēmēju, ja tas tiek nodarbināts ne vairāk kā doktoranti, kas noslēguši *BAT/2* darba līgumu?”

2) Ja atbilde uz pirmo prejudiciālo jautājumu ir noliedzoša: vai Regulas [..] Nr. 1612/68 [..] 7. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka var atzīt, ka nav pastāvējusi diskriminācija, tikai tādā gadījumā, ja prasītājam pirms doktorantūras uzsākšanas pie atbildētājas būtu dotas vismaz tiesības izvēlēties starp darba līgumu un mācību stipendiju?

- 3) Ja atbilde uz otro prejudiciālo jautājumu ir tāda, ka prasītājam bija jāsniedz iespēja noslēgt darba līgumu, rodas jautājums:

— kādas sekas rodas gadījumos, ja tiek diskriminēts ārvalsts pilsonis?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību

²² *MPG* savos rakstveida apsvērumos apgalvo, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jānoraida kā nepieņemams.

²³ Pēc *MPG* domām, iesniedzējtiesa, pirmkārt, nav noteikusi strīda starp pusēm pamata lietā faktus un, otrkārt, nav paskaidrojusi uzdoto prejudiciālo jautājumu pamatojumu. Tādējādi Tiesai nav nepieciešamās informācijas, lai sniegtu noderīgu atbildi uz šiem jautājumiem.

²⁴ Šajā sakarā ir jānorāda, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru tad, ja valsts tiesai rodas nepieciešamība lūgt tai noderīgu Kopienu tiesību interpretāciju, tai ir jānorāda faktiskie apstākļi un atbilstošais tiesiskais regulējums, ar kuru ir saistīti tās uzdotie jautājumi, vai vismaz jāpaskaidro faktiskie pieņēmumi, ar kuriem ir pamatototi minētie jautājumi (2005. gada 17. februāra spriedums lietā C-134/03 *Viacom Outdoor*, Krājums, I-1167. lpp., 22. punkts, un 2006. gada 14. decembra spriedums lietā C-217/05 *Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio*, Krājums, I-11987. lpp., 26. punkts).

- 25 Turklāt lēmumos lūgt prejudiciālu nolēmumu iekļautajai informācijai ir ne vien jāļauj Tiesai sniegt noderīgas atbildes, bet arī jāsniedz iespēja dalībvalstu valdībām un citām ieinteresētajām personām iesniegt apsvērumus saskaņā ar Tiesas Statūtu 20. pantu (1999. gada 2. marta rikožums lietā *C-422/98 Colonia Versicherung u.c., Recueil*, I-1279. lpp., 5. punkts, un 2007. gada 8. novembra spriedums lietā *C-20/05 Schwibbert*, Krājums, I-9447. lpp., 21. punkts).
- 26 Lai pārbaudītu, vai *Arbeitsgericht Bonn* sniegtā informācija atbilst šīm prasībām, ir jāņem vērā uzdoto jautājumu būtība un nozīme (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio*, 29. punkts).
- 27 Šajā ziņā jāatzīst, ka pirmais prejudiciālais jautājums ir ļoti vispārīgs tādā ziņā, ka ar to vēlas saņemt interpretāciju Kopienų darba ņēmēja jēdzienam, kāds tas izriet no EKL 39. panta un Regulas Nr. 1612/68 7. panta.
- 28 *Arbeitsgericht Bonn* pakārtoti uzdotie jautājumi attiecas uz nediskriminācijas principu, kas ir EKL 12. panta priekšmets.
- 29 Tomēr, lai arī ir taisnība, ka lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu ir nepilnības attiecībā uz to, kā izklāstīti gan pamata prāvas fakti, gan šā lūguma motīvi, tas nemaina to, ka Tiesai ir pietiekama informācija, lai tā varētu noteikt uzdoto jautājumu nozīmi un interpretēt attiecīgos Kopienų noteikumus un sniegtu noderīgu atbildi uz šiem jautājumiem.
- 30 Turklāt gan Eiropas Kopienų Komisija, gan zināmā mērā *MPG* ir uzskatījušas par iespējamu, pamatojoties uz iesniedzējtiesas sniegto informāciju, sniegt Tiesai savus apsvērumus.

31 Šādos apstākļos jāuzskata, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir pieņemams.

Par lietas būtību

Par pirmo jautājumu

32 Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai pētnieks, kurš atrodas tādā situācijā kā prasītājs pamata prāvā, proti, kas izstrādā savu doktora disertāciju, pamatojoties uz stipendijas līgumu, kas noslēgts ar *MPG*, ir jāuzskata par darba ņēmēju EKL 39. panta izpratnē, ja viņš tiek nodarbināts tikpat daudz kā pētnieks, kurš izstrādā savu doktora disertāciju, pamatojoties uz *BAT/2* darba līgumu, kurš noslēgts ar šo organizāciju.

33 Šajā sakarā jāatgādina, ka atbilstoši Tiesas pastāvīgajai judikatūrai “darba ņēmēja” jēdzienam EKL 39. panta izpratnē ir Kopienas nozīmes piemērojamība un tas nevar tikt interpretēts šauri. Par “darba ņēmēju” ir uzskatāma ikviena persona, kam ir reāla un efektīva nodarbošanās, izņemot nodarbošanos, kas ir tikniecīga, ka tā ir tikai mazsvarīga un papildu nodarbošanās. Saskaņā ar šo judikatūru darba attiecību raksturīga iezīme ir tā, ka persona noteiktu laiku citas personas labā un tās vadībā sniedz pakalpojumus, pretī saņemot darba samaksu (skat. it īpaši 1986. gada 3. jūlija spriedumu lietā 66/85 *Lawrie-Blum*, *Recueil*, 2121. lpp., 16. un 17. punkts; 2004. gada 23. marta spriedumu lietā C-138/02 *Collins*, *Recueil*, I-2703. lpp., 26. punkts, un 2004. gada 7. septembra spriedumu lietā C-456/02 *Trojani*, *Krājums*, I-7573. lpp., 15. punkts).

34 Tādējādi prasītājs pamata lietā var iegūt darba ņēmēja statusu tikai tad, ja iesniedzējtiesa, kas vienīgā ir kompetenta novērtēt pamata lietas faktus, atzītu, ka pastāv

jebkuras algota darba attiecības veidojoši elementi, proti, pakļautības attiecības un darba samaksa.

35 Tādējādi, tā kā iesniedzējtiesai jāpārlicinās par šā sprieduma 33. punktā minēto kritēriju pastāvēšanu, no tā izriet, ka tās veicamajai pārbaudei jāattiecas uz doktora līguma un papildvienošanās pie tā saturu, kā arī uz šo aktu istenošanas kārtību.

36 No iepriekš minētā izriet, ka Rakanelli darba ņēmēja statuss EKL 39. panta izpratnē ir jānosaka objektīvi atbilstoši šā sprieduma 33. punktā minētajiem kritērijiem, tomēr par šo statusu nevar izdarīt nekādus secinājumus, salīdzinot prasītāja pamata prāvā veikto darbu un tāda pētnieka veikto vai veicamo darbu, kurš savu doktora disertāciju izstrādā, pamatojoties uz *BAT/2* darba līgumu, kas noslēgts ar *MPG*.

37 Šādos apstākļos uz pirmo jautājumu jāatbild, ka pētnieks, kurš atrodas tādā situācijā kā prasītājs pamata prāvā, proti, kas izstrādā savu doktora disertāciju, pamatojoties uz stipendijas līgumu, kas noslēgts ar *MPG*, ir jāuzskata par darba ņēmēju EKL 39. panta izpratnē tikai tad, ja viņš noteiktu laiku savu darbību veic šajā organizācijā ietilpstošai institūta vadībā un kā atlīdzību par šo darbību saņem darba samaksu. Iesniedzējtiesai jāveic nepieciešamās faktu pārbaudes, lai noteiktu, vai tas tā ir tās izskatāmajā lietā.

Par otro jautājumu

38 Ar savu otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai jāatzīst, ka diskriminācija nepastāv, tikai tādā gadījumā, ja prasītājam pamata prāvā pirms doktorantūras uzsākšanas *MPG* būtu dotas vismaz tiesības izvēlēties starp darba līgumu un mācību stipendiju.

- 39 Ievadam jāuzsver, ka jautājums par to, vai Rakanelli, tam neesot darba ņēmēja statusā EKL 39. panta un Regulas Nr. 1612/68 7. panta izpratnē, ņemot vērā *MPG* praksi, vajadzēja būt tiesībām izvēlēties starp stipendijas līgumu un *BAT/2* darba līgumu, ir valsts tiesību jautājums, par kuru Tiesa nevar spriest.
- 40 No lēmuma lūgt prejudiciālu nolēmumu motīvu otrās daļas tomēr izriet, ka *Arbeitsgericht Bonn* ar savu otro jautājumu būtībā vaicā, vai, lai gan *MPG* ir izveidota kā privāttiesību organizācija, tai ir saistošs nediskriminācijas princips tāpat kā tad, ja tā būtu publisko tiesību organizācija, un vai tādā gadījumā no tā izriet šīs organizācijas pienākums Rakanelli piešķirt tiesības izvēlēties starp stipendijas līgumu un darba līgumu.
- 41 Šajā sakarā, pirmkārt, jāatgādina, ka saskaņā ar EKL 39. pantu darba ņēmēju brīva pārvietošanās Eiropas Kopienā nozīmē to, ka tiek novērsta jebkāda dalībvalstu darba ņēmēju diskriminācija pilsonības dēļ attiecībā uz nodarbinātību, darba samaksu un citiem darba nosacījumiem (skat. 2000. gada 6. jūnija spriedumu lietā *C-281/98 Angonese, Recueil, I-4139*. lpp., 29. punkts).
- 42 Otrkārt, jāatzīmē, ka EKL 39. pantā nostiprinātais nediskriminācijas princips ir formulēts vispārīgi un ka tas nav konkrēti adresēts dalībvalstīm vai publisko tiesību organizācijām.
- 43 Tiesa ir lēmusi, ka aizliegums diskriminēt pilsonības dēļ attiecas ne tikai uz valsts iestāžu darbību, bet arī uz cita veida regulējumu, kas vērsts uz to, lai kolektīvi regulētu algotu darbu un pakalpojumu sniegšanu (skat. 1974. gada 12. decembra spriedumu lietā *36/74 Walrave un Koch, Recueil, 1405*. lpp., 17. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Angonese, 31. punkts*).

- 44 Tiesa uzskatīja, ka personu brīvas pārvietošanās starp dalībvalstīm šķēršļu atcelšana tiktu apdraudēta, ja valstiskās izcelsmes barjeru likvidēšanu varētu neitralizēt ar šķēršļiem, kas izriet no tādu organizāciju vai subjektu tiesiskās autonomijas izmantošanas, kas nav publisko tiesību subjekti (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Walrave un Koch*, 18. punkts, kā arī 1995. gada 15. decembra spriedumu lietā *C-415/93 Bosman, Recueil*, I-4921. lpp., 83. punkts).
- 45 Tādējādi Tiesa attiecībā uz EKL 39. pantu, kurš pasludina pamatbrīvību un ir EKL 12. pantā ietvertā vispārējā diskriminācijas aizlieguma specifisks piemērošanas gadījums, ir nospriedusi, ka diskriminācijas aizliegums attiecas arī uz jebkuru vienošanos, ar kuru kolektīvi regulē algotu darbu, kā arī uz līgumiem starp privātpersonām (skat. 1976. gada 8. aprīļa spriedumu lietā *43/75 Defrenne, Recueil*, 455. lpp., 39. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Angonese*, 34. un 35. punkts).
- 46 Tādējādi uzskatāms, ka EKL 39. pantā pasludinātais aizliegums diskriminēt pilsonības dēļ attiecas arī uz tādām privāto tiesību organizācijām kā *MPG*.
- 47 Kas attiecas uz jautājumu, vai no tā izriet *MPG* pienākums piešķirt Rakanelli tiesības izvēlēties starp stipendijas līgumu un darba līgumu, jāatbild, ka atbilstoši pastāvīgajai Tiesas judikatūrai diskriminācija nozīmē dažādu noteikumu piemērošanu salīdzināmās situācijās vai tā paša noteikuma piemērošanu atšķirīgām situācijām (šajā sakarā skat. 1999. gada 29. aprīļa spriedumu lietā *C-311/97 Royal Bank of Scotland, Recueil*, I-2651. lpp., 26. punkts). Iesniedzējtiesai jāpārlicinās, vai, piemērojot dažādus noteikumus salīdzināmās situācijās tādos apstākļos kā pamata prāvā, šīs izvēles iespējama atteikums nozīmēja nevienlīdzīgu attieksmi pret ārvalstu doktorantiem salīdzināmā ar valsts doktorantiem.
- 48 Šādos apstākļos uz otro jautājumu jāatbild, ka tādai privāttiesību organizācijai kā *MPG* attiecībā pret darba ņēmējiem EKL 39. panta izpratnē jāievēro nediskriminācijas

princips. Iesniedzējtiesai jāpārlicinās, vai tādos apstākļos kā pamata prāvā ir pastāvējusi nevienlīdzīga attieksme pret ārvalstu doktorantiem salīdzinājumā ar valsts doktorantiem.

Par trešo jautājumu

49 Ar savu trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, kādas ir sekas ārvalsts doktora diskriminēšanai, kas notikusi tāpēc, ka viņam nav bijusi iespēja noslēgt darba līgumu ar *MPG*.

50 Šajā sakarā jāatzīst, ka ne EKL 39. pants, ne Regulas Nr. 1612/68 noteikumi nenosaka dalībvalstīm vai tādām organizācijām kā *MPG* nevienu konkrētu pasākumu diskriminācijas aizlieguma pārkāpuma gadījumā, bet tām ir ļauts brīvi izvēlēties no vairākiem risinājumiem, kas ir piemēroti, lai sasniegtu attiecīgo noteikumu mērķi, atkarībā no dažādām situācijām, kas var rasties (šajā sakarā skat. 1984. gada 10. aprīļa spriedumu lietā 14/83 *von Colson* un *Kamann*, *Recueil*, 1891. lpp., 18. punkts, kā arī 2007. gada 11. oktobra spriedumu lietā C-460/06 *Paquay*, Krājums, I-8511. lpp., 44. punkts).

51 Tādējādi, kā to norāda Komisija savos rakstveida apsvērumos, iesniedzējtiesai, ņemot vērā ārpuslīgumiskās atbildības jautājumā piemērojamos valsts tiesību aktus, jānosaka tā atbildzinājuma veids, kādu prasītājs pamata lietā ir tiesīgs pieprasīt.

52 Šādos apstākļos uz trešo jautājumu jāatbild, ka gadījumā, ja prasītājs pamata prāvā varētu pamatoti atsaukties uz kaitējumu, kas viņam radies pret viņu vērstās

diskriminācijas rezultātā, iesniedzējtiesai, ņemot vērā ārpuslīgumiskās atbildības jautājumā piemērojamos valsts tiesību aktus, jānosaka tā atlīdzinājuma veids, kādu viņš ir tiesīgs pieprasīt.

Par tiesāšanās izdevumiem

53 Attiecībā uz pamata lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

- 1) pētnieks, kurš atrodas tādā situācijā kā prasītājs pamata prāvā, proti, kurš izstrādā savu doktora disertāciju, pamatojoties uz stipendijas līgumu, kas noslēgts ar *Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften eV*, ir jāuzskata par darba ņēmēju EKL 39. panta izpratnē tikai tad, ja viņš noteiktu laiku savu darbību veic šajā organizācijā ietilpstoša institūta vadībā un kā atlīdzību par šo darbību saņem darba samaksu. Iesniedzējtiesai jāveic nepieciešamās faktu pārbaudes, lai noteiktu, vai tas tā ir tās izskatāmajā lietā;

- 2) tādai privāttiesību organizācijai kā *Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften eV* attiecībā pret darba ņēmējiem EKL 39. panta izpratnē jāievēro nediskriminācijas princips. Iesniedzējtiesai jāpārlicinās, vai tādos apstākļos kā pamata prāvā ir pastāvējusi nevienlīdzīga attieksme pret ārvalstu doktorantiem salīdzinājumā ar valsts doktorantiem;

- 3) gadījumā, ja prasītājs pamata prāvā varētu pamatoti atsaukties uz kaitējumu, kas viņam radies pret viņu vērstās diskriminācijas rezultātā, iesniedzējtiesai, ņemot vērā ārpuslīgumiskās atbildības jautājumā piemērojamos valsts tiesību aktus, jānosaka tā atlīdzinājuma veids, kādu viņš ir tiesīgs pieprasīt.

[Paraksti]